

ГРАМАТИЧНІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Буйвол О.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Найбільше граматичних труднощів при перекладі виникає через інтерпретацію морфологічного змісту речення і синтаксичної структури як мовних компонентів, які є прямими носіями предметної інформації.

В українській мові є відсутніми часові форми дієслова груп Perfect і Continuous, немає артикля, складних інфінітивних конструкцій і герундію. У той же час в англійську мову немає дієприслівників, категорії роду іменників і прикметників. Щодо побудови речень, то в англійській мові порядок слів є відносно фіксованим, в той час як в українській група підмета нерідко йде після групи присудка. Через це перекладачу часто доводиться перебудовувати речення.

Ще однією категорією граматичних труднощів, з якою часто стикається перекладач, є різний обсяг змісту конструкцій і граматичних форм, що мають паралелі в двох мовах. Приміром, український присудок у теперішньому часі за своїм змістом може мати такі відповідники як Present Indefinite/Continuous, а в деяких випадках навіть Present Perfect. Якщо ж брати англійську конструкцію «of+Noun», то в українській мові її відповідником за граматичним значенням є форма родового відмінку іменника.

Наступною категорією граматичних труднощів виступають ті граматичні аспекти мови-оригіналу, що мають дещо інші функціональні властивості в мові перекладу. Яскравим прикладом є форми однини/множини іменників, що є притаманними обом мовам, але форми певних іменників можуть суттєво відрізнятися.

Четвертою категорією граматичних труднощів є різна частотність використання певних граматичних конструкцій в різних мовах. Наприклад, в англійській науково-технічній літературі часто використовуються форми пасивного стану, що не є притаманним українській. Через це при перекладі доводиться замінювати пасивну форму дієслова на активну.

Наступну категорією труднощів для перекладача становлять особливості перекладу головних членів речення. На відміну від української мови, в англійській мові існують такі граматичні явища як формальний підмет, існування якого є неможливим у структурі українського речення. Досліджуючи тексти, ми помітили, що лише за умови, якщо речення мають схожу синтаксичну структуру і порядок членів речення в обох мовах, англійське речення буде перекладатися українським відповідником без використання граматичних трансформацій. Лінгвісти називають такий переклад дослівним.